

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobce: **S. A.**, zast. JUDr. a Ing. Jiřím Špeldou, advokátem se sídlem v Hradci Králové, Šafaříkova 666 proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 5. .2013, č.j. OAM-94/ZA-ZA06-K01-2011, t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Odměna ustanoveného zástupce JUDr. a Ing. Jiřího Špeldy s e u r č u j e částkou 12.342,- Kč. Částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové do 30 dnů od právní moci rozhodnutí na účet advokáta.**

O d ů v o d n ě n í :

I.**Rozhodnutí správního orgánu, shrnutí obsahu žaloby a vyjádření žalovaného**

Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Rozhodnutí napadl žalobce včas podanou žalobou v níž tvrdil pochybení správního orgánu spočívající zejména v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Žalovanému vytýkal, že se nedostatečně zabýval důvody ohrožení osoby žalobce v případě jeho nuceného návratu do země, konkrétně na Ukrajinu, kterou správní orgán považuje za zemi původu žalobce. Tento závěr ovšem označil za spekulativní, neboť žalobce se považuje za osobu bez státní příslušnosti. V tomto směru odkázal na rozhodnutí z Franice, podle kterého nelze žalobce vydat ani na území Ukrajiny ani na území Ruska a přesto se tímto dokumentem a touto zásadní otázkou žalovaný nezabýval dostatečně, což činí jeho rozhodnutí nepřezkoumatelným.

Dále zdůraznil, že v průběhu řízení opakovaně poukazoval na problémy se kterými se potýkal a to v souvislosti se svými politickými aktivitami a dále z důvodu své tatarské národnosti. Tyto námitky správní orgán v zásadě pominul s odkazem na závěr o nevěrohodnosti žalobcových přednesů, které porovnal s informacemi žalobcem uváděnými v průběhu řízení o jeho první žádosti. K tomuto upozornil, že od prvního řízení uplynula značná doba a je logické, že nelze na žalobci spravedlivě požadovat v zásadě totožné údaje. Vyslovil přesvědčení, že důvody odlišných přednesů v případě obou řízení jasně vysvětlil odkazem na problémy v tlumočení.

Důvodnost žalobcových obav v otázce diskriminace osob tatarské národnosti ze strany ruské většiny dokladují např. Zpráva MZ USA z roku 2009 a zpráva Human Right Watches z roku 2012. I kdyby žalovaný neuvěřil fyzickým útokům vůči osobě žalobce, pak nelze pominout ataky psychického rázu. S touto eventualitou se správní orgán nikterak nevypořádal. Ačkoli se žalobce se svými problémy obracel na kompetentní orgány, konkrétně na místní prokuraturu, nebyl oslyšen a závěry žalovaného o možné vyhledání pomoci u státních orgánů se jeví jako nepřezkoumatelné a nemající oporu ve shromážděných zprávách.

Ačkoli nebyl na osobu žalobce vydán Evropský či Mezinárodní zatykač, tak přesto tento fakt sám o sobě neznamená, že v případě žalobcova návratu nebude vystaven ústrkům a postihům jako v době minulé.

Za nesprávné považoval stanovisko žalovaného k materiálům doloženým za doby pobytu žalobce ve Francii, neboť k jejich obsahu mělo být při hodnocení jeho žádosti přihlédnuto. Stejně tak neblaze by se do sféry žalobcova života mohlo

promítnout trestní řízení, kterého byl na území České republiky účasten. Správní orgán rovněž nereflektoval na obsah článku „Národní křivdy“, neboť tento text potvrzuje existenci potíží tvrzených žalobcem.

Stejně ta za nedostatečný považoval žalobce postoj žalovaného k otázce sociální, ekonomické a rodinné včetně žalobcova zdravotního stavu. Stejně tak sporoval časovou aktuálnost využitých informací, které nemohly objektivně postihnout aktuální situaci. V případě návratu mu tak z důvodů popsaných hrozí reálné nebezpečí vážné újmy. Požadoval napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 27. srpna 2013 popřel oprávněnost žaloby, odkázal na obsah správního spisu, zejména na výsledky řízení o první žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany a informace jím přednesené, které porovnal s přednesem žalobce učiněným v průběhu řízení o žádosti druhé.

Připomněl, že výsledek řízení o první žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany vyzněl negativně a to včetně následného projednání žaloby a výsledku řízení o kasační stížnosti, o které rozhodoval Nejvyšší správní soud v Brně dne 19. října 2006 pod č. j. 3AZs 404/2005-168 a kasační stížnost zamítl.

Skutečnost, že žalobce odmítá být státním příslušníkem Ukrajiny nic nemění na faktu, že tuto státní příslušnost nemá. Z informací o zemi původu vyplývá, že došlo k určitému zlepšení postavení národnostních menšin včetně Tatarů, k pronásledování v duchu zákona o azylu nedochází, což ovšem nevylučuje dílčí negativní postoje konkrétních osob. Problémy nastíněné žalobcem v oblasti sociální, ekonomické a rodinné se nevyhýbají ani dalším občanům Ukrajiny. K tvrzené neaktuální použitých informací zdůraznil, že jako podklad pro rozhodnutí vzal v potaz informace časově aktuální, které jsou součástí spisu. V ostatním odkázal na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí a požadoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

II.

Projednání věci krajským soudem, průběh a výsledek řízení o první žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, postoje účastníků, situace soudem ověřená ze správního spisu včetně použitých důkazů

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů. Žalobu projednal krajský soud při jednání za přítomnosti obou stran a tlumočnicka. K osobě tlumočnicka žalobce přes výslovný dotaz soudu námitek nevznese.

V přezkumném řízení provedl důkaz podstatným obsahem správního spisu, z něhož ověřil následující rozhodné skutečnosti:

a) žalobce uplatnil **první žádost o udělení mezinárodní ochrany** dne 13. 1. 2001. V ní uvedl, že je státním občanem Ukrajiny, vyznává křesťanství, nikdy se politicky neangažoval a nebyl členem žádné politické strany či hnutí. Rodič zemřeli v roce 1978 (otec) a v roce 1997 (matka). Uvedl, že dosáhl středoškolského vzdělání, je rozvedený, z manželství se v roce 1977 narodila dcera Irina. Do srpna 1999 pobýval na Ukrajině, poté pár měsíců v České republice, na Ukrajinu se vrátil a od března 2000 se opět do České republiky vrátil. Cestovním pasem disponoval, nicméně mu byl na podzim roku 2000 ukraden.

Tvrdil, že byl na Ukrajině pronásledován policií a speciálními službami, neboť v rámci předvolební kampaně odmítl podpořit prezidenta Kučmu. Důsledkem jeho postoje byly výhrůžky typu – přijde o zaměstnání a podnikový byt, což se následně stalo. K této formální žádosti je připojen text dvou stran žádosti psané vlastní rukou žalobce. V něm žalobce tvrdí, že v jeho zemi dochází ke komplexnímu porušování veškerých práv a svobod člověka, popisuje své propuštění ze zaměstnání (z důvodů již výše uvedených) včetně telefonických výhrůžek uvězněním, znemožněním vstupu žalobce do jeho bytu apod. V pohovoru k žádosti konaném dne 26. 1. 2001 žalobce zmínil, že v průběhu roku 1999 až leden 2000 opakovaně pobýval v České republice, přičemž zde pracoval bez pracovního povolení. Při návratech na Ukrajinu zde odpočíval, nicméně od známých věděl, že má být stále hledán. Do České republiky přicestoval opět v březnu 2000 s vlastním pasem, nicméně o možnosti požádat si o azyl nevěděl. Ztrátu cestovního dokladu míní vyřídit se zastupitelským úřadem korespondenčně, což se mu nepodařilo.

Znovu zopakoval, že byl hledán z důvodu svých nesouhlasných postojů s politikou prezidenta Kučmy. V souvislosti s tím se účastnil demonstrací na Krymu a to v roce 1994, 1996 a 1997, když v tomto roce se měl konat mítink krymských Tatarů. Tvrdil, že bylo náměstí plné lidí a rovněž byla přítomna milice, nicméně po ukončení akce odejel domů. Uvedl, že pro své politické přesvědčení byl nucen opustit zaměstnání (tesař ve škole) a to na nátlak ředitele, kterému podlehl a vlastně odešel na svoji žádost. O svých problémech napsal starostovi města, ale odpovědi se nedočkal. Rovněž měl obavy, že byl v roce 2000 na Ukrajině sledován, oznámil to na milici a radnici. Výsledkem byly opět toliko výhrůžky a zastrašování. Poukázal na národnostní útlak, kdy mu Ukrajinci i Rusové říkali, aby odešel do tatarské republiky. Právě i z tohoto důvodu nemohl dle svého tvrzení sehnat zaměstnání.

b) v druhé žádosti uplatněné dne 23. 3. 2011 žalobce uvedl, že je bez státní příslušnosti, hlásí se k národnosti tatarské, rodiče zemřeli v roce 1980 (otec) a 1995 (matka). Je svobodný, bezdětný, náboženským vyznáním protestant a dosáhl vysokoškolského vzdělání. Byl členem politické strany, jejíž jméno si již nepamatuje. V České republice pobýval od počátku roku 1997 až do září 2009, poté byl ve Francii a dne 15. 4. 2010 byl vrácen zpátky do České republiky. Za důvod svého odchodu tvrdil tentokrát pronásledování orgány KGB ve všech zemích bývalého Sovětského svazu s tím, že se žalobce snažili obvinít z různých trestných činů jako např. napadení, šíření drog apod.). Stále byl v hledáčku policie a zvláštní služby, bylo mu vyhrožováno likvidací a doporučeno zemi opustit. Vrátit se zpátky nemůže, neboť mu

přítel oznámil, že je obviněn z vraždy. V České republice byl též obviněn z vraždy, kterou nespáchal a byl **rozsudkem Městského soudu v Praze sp. zn. 47T 6/2010 ze dne 14. 9. 2010 obžaloby zproštěn**.

Ve vlastnoručně psané žádosti opět poukazoval na nedodržování lidských práv a své již výše uvedené problémy. Marně se opakovaně pokoušel o legalizaci pobytu, a proto odešel v roce 2009 do Francie, odkud byl vrácen zpět do České republiky. Poukázal na řízení konané před francouzskými orgány o jeho vrácení na Ukrajinu či do Ruska a výsledné **rozhodnutí Administrativního soudu ve Štrasburku ze dne 1. dubna 2010**.

V řízení o druhé žádosti se konaly dva pohovory s daty 7. 4. 2011 a 23. 4. 2013. Žalobce setrval na svých důvodech a poté, kdy mu byly správním orgánem předestřeny rozpory a jasné nesrovnalosti zjištěné porovnáním informací žalobcem poskytovaných v obou řízeních uvedl, že vše vzniklo v prvním řízení, které označil za špatné, bylo nesprávné tlumočení, na žalobce byl činěn časový nátlak a dle jeho přesvědčení bylo vše jím řečené „zaznamenáno opačně“. Pokud se např. správní orgán dotázal na aktivity žalobce na Krymu, tak v tomto druhém řízení uvedl, že zde pobýval asi dva dny u jisté dámy. Rozpory s předchozími přednesy nebyl schopen vysvětlit. Dále tvrdil, že byl na jeho osobu vydán mezinárodní zatykač, v minulosti byl nejméně 5x zatčen KGB a to v 80. letech. Byl diskriminován z důvodů rasy, národnosti, víry a pro politické názory. Dle jména lze poznat, že není Ukrajinec, matka i babička se narodily v Jeruzalémě. Tvrdil, že je schopen doložit dopis, ze kterého vyplývá, že byl zbaven svých práv k bytu, což ovšem neučinil a to ani do projednání věci krajským soudem. Krom výše uvedených důvodů se na Ukrajinu nemůže vrátit proto, že zde nemá byt, peníze, s Ukrajinci nenachází společnou řeč. Ke zdravotnímu stavu zmínil, že má diabetes, zaléčený syfilis a páteřové potíže včetně zhoršeného zraku. Aktuálně se rovněž léčil pro potíže močového ústrojí zřejmě antibiotiky.

Z důkazů a podkladů založených ve správním spise krajský soud ověřil, že jeho součástí jsou kromě podkladů a výsledků řízení o první žádosti uplatněné v roce 2001 rovněž již výše uvedené rozhodnutí Městského soudu v Praze, rozhodnutí Administrativního soudu ve Štrasburku, kopie lékařských zpráv o zdravotním stavu žalobce (v zásadě potvrzující informace uvedené žalobcem, nicméně žádné bezprostřední ohrožení života či závažné onemocnění z jejich obsahu ani pro medicínského laika nevyplývá. Ostatně ani samotný žalobce netvrdil nějakou systematickou a cílenou léčbu.

Dále uvedl, že v České republice má přítelkyni, se kterou by chtěl žít normálním rodinným životem. Při druhém pohovoru konaném v dubnu 2013 nicméně uvedl, že dotyčnou viděl naposledy před půl rokem.

Součástí důkazů obsažených ve správním spise je rovněž odpověď Interpolu Praha z 19. 3. 2013, z níž se podává, že na žalobce nebyl vydán Mezinárodní ani Evropský zatykač. Dále spis obsahuje dvě rozhodnutí, resp. závazná stanoviska k možnosti žalobcova vycestování a to ze dne 15. 4. 2010 a 5. 10. 2010 včetně rozhodnutí o správním vyhoštění ze 7. 10. 2010, kdy v rámci odvolání byla doba

vyhoštění původně v trvání deseti let snížena na pět let. Rovněž je ve spise doklad vystaveny ukrajinskými orgány, který měl být žalobci předán v Poštorné dne 10. 2. 2011 a osvědčuje jeho ukrajinskou státní příslušnost – což žalobce zpochybňuje.

Obsahem správního spisu jsou také informace shromážděné žalovaným ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, s jejichž obsahem byl žalobce seznámen. Žalobce krom kopií již zmiňovaných lékařských zpráv a vlastnoručně psaného textu dopisu datovaného dnem 4. 5. 2013, který správní orgán nechal přeložit do jazyka českého, žádné další důkazy nepředložil. Obsahem dopisu je v zásadě výčet problémů tvrzených žalobcem, které již krajský soud v tomto odůvodnění zaznamenal. Za textem je připojen výstřížek novinového článku, rovněž přeložený tlumočnicí, který obecně glosuje vztahy mezi Rusy a Tatary z historického hlediska. Za zmínku stojí připojená poznámka překladatelky, která označila text za absolutně zmatený, bez interpunkce, vadný gramaticky, a proto byla nucena přistoupit k jeho „otrockému překladu“.

Žalovaný jako podklady pro své rozhodnutí využil obsah těchto zpráv: Informace MZV ČR č. j. 308111/2010-KKM ze dne 26. března 2010 (podmínky pro vydání cestovního dokladu občanu Ukrajiny), Informace MZV č. j. 129871/2010-LPTP ze dne 19. ledna 2010 (dodržování lidských práv, institut ombudsmana a možnost podání stížnosti proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci), Informace MZV č. j. 121230/2011-LPTP ze dne 7. prosince 2011 (situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti), Informace MZV č. j. 113285/2012-LPTP ze dne 19. září 2012 (aktualizovaná informace zprávy předchozí), Výroční zpráva Human Right Watch 2012, Zpráva MZ USA – Ukrajina - o dodržování lidských práv za rok 2009 z 11. března 2010, tatáž zpráva z 24. května 2012, Zpráva MZ USA z 30. července 2012 o svobodě vyznání za rok 2011, Zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) ze srpna 2012 a informace obsažené v aktuální databázi ČTK.

Při jednání soudu účastníci setrvali na svých návrzích a odkázali na dosud učiněná písemná podání ve věci.

III.

Právní úprava dopadající na projednávaný případ a hodnocení věci krajským soudem

Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za

uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého posledního trvalého bydliště, pokud se obava z pronásledování vztahuje pouze na část území státu.

Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že správní orgán se případem žalobce zabýval s dostatečnou pečlivostí a posuzoval jej na základě objektivních informací o zemi původu, když samotný žalobce žádné zásadní důkazy ke svým tvrzením nenabídl. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že správní řízení netrpí vytýkanými vadami a napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem.

Krajský soud je přesvědčen, že správní orgán při rozhodování o žalobcově druhé žádosti nepochybil. Poskytl žalobci dostatečný prostor pro přednesení jeho důvodů, opakovaně jej vyzval k případnému doložení důkazů, seznámil jej s informacemi, které budou sloužit jako podklad pro rozhodnutí. Dále zajistil překlad písemností žalobcem v průběhu správního řízení doručených a v odůvodnění svého rozhodnutí se s nimi jasně vypořádal. Stejně tak poskytl žalovaný dostatečný prostor proto, aby žalobce přesvědčivě a věrohodně objasnil výrazné a dle mínění krajského soudu zcela zásadní rozpory ve svých přednesech učiněných v průběhu první a druhé žádosti. Postoj žalobce, který nesoulad vysvětloval chybným tlumočením a časovým presem ze strany žalovaného považuje krajský soud za jasně účelový s to z týchž důvodů, které již zmínil žalovaný (žalobce nesprávnost tlumočení nenamítal, protokoly bez výhrad podepisoval a své důvody dostatečně rozepsal ve vlastnoručně psané žádosti). Správní orgán se ve svém rozhodnutí velmi podrobně věnoval rozboru žalobcova příběhu, porovnal jím uváděné informace v rámci obou řízení, ověřil nepravdivost žalobcova tvrzení o tom, že je na jeho osobu vydán Mezinárodní či Evropský zatykač, provedl překlad všech listin žalobcem doložených a věnoval se jejich vyhodnocení v rámci odůvodnění rozhodnutí.

O tom, že Nejvyšší správní soud v Brně klade logicky důraz na požadavek věrohodnosti přednesu jednotlivých žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, není pochybností, neboť od příběhu toho konkrétního žadatele se následně odvíjí celý sled událostí a úvah v otázce důvodnosti podané žádosti. Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací činnosti zdůrazňuje, že *„pro případ, kdy není žadatel o azyl schopen doložit ke svému tvrzení o důvodech odchodu žádný důkaz, což je situace převažující, musí si být jednoznačně vědom důležitosti informací vyřčených před správním orgánem. Ty totiž v kontextu se získanými zprávami o zemi původu posléze slouží jako podklad pro rozhodnutí. Váhavé, vyhýbavé či nepřesné informace, které navíc žadatel v průběhu řízení ještě mění, jsou v závěru při porovnání s objektivními informacemi chápány jako účelové, nevěrohodné a pro azylové řízení nedostatečné. Je totiž nutno vycházet z toho, že udělení azylu je institut výjimečný, když jeho účelem je poskytnout ochranu jen tomu, kdo cítí skutečnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně o azylu uvedených. Pravdivost tvrzení žadatele a hodnověrnost jeho osoby jsou přitom základem, z něhož se v azylovém řízení nutně vychází, neboť skutečnosti, o kterých žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku jeho obav z návratu, mohou být ověřeny zpravidla jen rámcově. Potřebnou věrohodnost přitom sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, pakliže je nepravdivost jejích tvrzení zjištěna nebo jde-li o tvrzení, která jsou v celkovém kontextu věci nemožná a vyloučena. A to je právě daný případ, když ve výpovědích žalobce byly zjištěny zásadní a výše zaznamenané nesrovnalosti“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2006, čj. 6 Azs 386/2004-40).

Lze tak shrnout, že správní orgán ve svém rozhodnutí označil výpověď žalobce za nevěrohodnou, účelovou a s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění a jasně popsal své myšlenkové pochody, které jej k tomuto závěru vedly. Vyjádřil se postupně ke všem žalobcem nastíněným otázkám jako je pronásledování KGB, problémy národnostní, politické, zdravotní, rodinné, ekonomické, k jeho vztahu s údajnou přítelkyní, k rozhodnutí Administrativního soudu ve Štrasburku včetně důvodů, pro které jeho obsah nepovažoval za zásadní pro své rozhodnutí, vysvětlil důvody, pro které na žalobce pohlíží jako na státního příslušníka Ukrajiny (v předchozím řízení se žalobce takto sám označil, prokazoval se rovněž ukrajinským cestovním dokladem a v tomto řízení mu byl rovněž vystaven doklad kompetentními orgány Ukrajiny). Z popsaných důvodů proto nepovažoval za nezbytné doplnit dokazování (§ 52 odst. 1 s.ř.s.).

Za takto zjištěné situace lze dle přesvědčení krajského soudu odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 2. července 2007 č. j. 4 As 11/2006-86, ve kterém se mimo jiné uvádí: *„Sluší se uvést, že i Nejvyšší správní soud často odkazuje na závěry již v řízení učiněné, ať již krajským soudem či žalovaným, neb i v souladu se zásadou hospodárnosti a ekonomie řízení není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně „opakovat“ již správně vyřčené, ale přezkoumat dříve učiněné závěry, přičemž pokud u přezkumného orgánu panuje shoda na učiněných závěrech, není důvodu, proč by na ně nemohlo být odkázáno.“* Krajský soud by dále ve svých závěrech skutečně toliko opisoval a přebíral vysvětlení

a odůvodnění, které učinil správní orgán v přezkoumávaném rozhodnutí, když podaná žaloba neobsahovala dle krajského soudu žádné skutečnosti, které by prokázaly procesní pochybení žalovaného či by byly způsobitelné zpochybnit jím učiněný a náležitě odůvodný závěr.

V rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně č. j. 4 Azs 29/2012-37 ze dne 11. října 2012 se uvádí: „*Nejvyšší správní soud úvodem konstatuje, že jakkoli je smyslem azylového práva poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávným postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut mezinárodní ochrany je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.*“ Žalobce proto krajský soud svým nekonzistentním a nevěrohodným příběhem nepřesvědčil o důvodnosti jím podané žádosti. A rozhodně nelze přistoupit na argumentaci žalobce, kterou objasňuje rozpory v přednesech a to sice dlouhý časový úsek mezi prvním a druhým řízením o žádosti. Krajský soud jistě respektuje a ve svých rozsudcích se opakovaně vyjadřuje k dílčím rozporům, které lze vysvětlit plynutím času či běžným zapomínáním. Žalobce nicméně uváděl odlišné informace o datech úmrtí svých rodičů, popřel skutečnost, že byl ženatý a že je otce dospělé dcery, rozcházel se ve stupni dosaženého vzdělání, ve svých politických aktivitách (v případě první žádosti uvedl, že nebyl politicky aktivní zatímco při druhém řízení tvrdil, že byl členem politické strany, ale již neví jaké), v důvodech odchodu uváděných v první a druhé žádosti, v době, kdy Ukrajinu fakticky opustil apod. Stejně tak se z tohoto úhlu pohledu jeví nedůvodná námitka týkající se určité neaktuálnosti použitých informací, neboť, jak správně žalovaný zareagoval, při rozhodování vycházel s ohledem na příběh žalobce z informací časově dostatečně aktuálních. Ve shodě se žalovaným tak krajský soud důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 neshledal.

Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který sice zohledňuje rodinné vazby, ale uplatňuje se toliko vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad, neboť žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona.

Udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) je zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly

logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Soud rozhodl, že rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu je v souladu se zákonem. Ten měl dostatek podkladů a informací i od samotného žalobce včetně lékařských zpráv, z nichž nebylo možno na případnou důvodnost tohoto postupu usoudit. Opět postačí odkázat na odůvodnění rozhodnutí žalovaného, který se tvrzenými důvody velmi podrobně zabýval na straně 13 a 14 přezkoumávaného rozhodnutí. Je namístě připomenout, že na udělení azylu z humanitárních důvodů není právní nárok. K udělení azylu z humanitárních důvodů se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud. Lze tak odkázat na jeho rozhodnutí č.j. 2 Azs 8/2004-55 ze dne 11. března 2004, v němž se podává: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“

Krajský soud proto uzavírá, že žalovaný při posouzení dle § 14 zákona o azylu nevybočil z mezí stanovených zákonem a jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou.

Následně správní orgán postupoval dle § 28 zákona o azylu a zkoumal, nesplňuje-li žalobce důvody k udělení tzv. doplňkové ochrany tak, jak je upravena v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle § 14b odst. 1 zákona o azylu se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Podle § 14b odst. 2 téhož zákona se rodinným příslušníkem pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel osoby požívající doplňkové ochrany, svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let, rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu. Podle § 14b odst. 3 zákona o azylu je předpokladem pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželu osoby požívající doplňkové ochrany trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci. Podle § 14b odst. 4 zákona o azylu v případě polygamního manželství, má-li již osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení. Na území Ukrajiny v době rozhodování správního orgánu a následně i krajského soudu nedocházelo k mezinárodnímu nebo vnitřnímu ozbrojenému konfliktu a případné vycestování žalobce nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Zde krajský soud připomíná, že k vyhrocení bezpečnostní situace došlo v době po vydání rozhodnutí. Jinak i této otázce se žalovaný věnoval s maximální pečlivostí, důvody negativního rozhodnutí náležitě objasnil na straně 14 až 17 svého rozhodnutí s odkazem na informace poskytnuté žalobcem a zprávy získané z objektivních a na sobě nezávislých zdrojů. Nezáměr ukrajinských orgánů o osobu žalobce byl navíc dokladován jeho opakovaným návratem na Ukrajinu a bezproblémovým vycestováním do České republiky bez toho, aniž by jeho osoba vzbudila zájem bezpečnostních či policejních složek.

Krajský soud uzavírá, že neshledal žádné zásadní vady správního řízení, které byly učiněny předmětem žaloby. Přezkoumávané rozhodnutí bylo dle názoru soudu vydáno v souladu se zákonem, žalobní námitky soud neseznal opodstatněnými, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

IV. Náklady řízení

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Ustanovený advokát požadoval odměnu za tři úkony právní služby a s tím související paušální odměnu. Jednalo se o převzetí a přípravu zastoupení, písemné podání soudu – doplnění žaloby, účast při jednání soudu. Krajský soud tak ustanovenému advokátu přiznal odměnu za jeden úkon právní služby ve výši 3.100,- Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b), d), g) odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif] a náhradu hotových výdajů ve výši 3 x 300,- Kč (§ 13 odst. téže vyhlášky), celkem 10.200,- Kč. Současně jako plátce daně z přidané hodnoty požadoval navýšení odměny o 21%, což z požadované částky činilo 2.142,- Kč. Celková účtovaná a soudem důvodně přiznaná odměna činí 12.342,- Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí na účet advokátem vymíněný.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 21. ledna 2014

JUDr. Marcela Sedmíková, v.r.
samosoudkyně